

K VELENÍ RAKETOVÉMU VOJSKU A DĚLOSTŘELECTVU SPOJENECKÉHO SLOŽENÍ

Potřeba koordinovat úsilí při vedení společné bojové činnosti v soudobých operacích je nutným a objektivním požadavkem. U raketového vojska a dělostřelectva, které je u pozemního vojska hlavním a nenahraditelným prostředkem ničení protivníka, má značný význam zejména promyšlené a důsledné sladění veškeré činnosti spojené s přípravou a vedením raketových úderů a dělostřeleckých paleb. Na rychlosti a správnosti pochopení těchto úkolů bude záviset velmi často efektivnost výsledků bojové činnosti i jiných druhů vojsk.

Při společné bojové činnosti svazů a svazků několika národních armád jsou jisté zvláštnosti, které ovlivňují vzájemnou součinnost. S těmito zvláštnostmi počítáme již před zahájením vlastní bojové činnosti a důstojníky štábů připravíme na plnění společných úkolů.

Bojové použití raketového vojska a dělostřelectva vychází v praktické činnosti štábů jednotlivých spojeneckých armád podle zásad sovětského operačního umění, řádů a předpisů Sovětské armády. V podstatě je tedy u těchto armád shodná základní organizační struktura velení, vybavenost prostředky velení, obsahová náplň dokumentů a v základních rysech i metodiky práce štábů. Tato shodnost příznivě ovlivňuje možnosti i konkrétní způsoby velení raketovému vojsku a dělostřelectvu spojeneckého složení.

Na druhé straně je ale řada odlišností ve velení u jednotlivých národních armád, které spolu s jazykovou rozdílností negativně působí na koordinaci společného bojového úsilí. Vyloučit nebo na nejvyšší míru oslabit tyto negativní vlivy, zejména při přípravě a řízení raketových úderů a paleb dělostřelectva je důležitým úkolem náčelníků i štábů raketového vojska a dělostřelectva všech stupňů velení.

Na základě zkušeností a poznatků z řízení raketových úderů a palby dělostřelectva a taktických i operačně taktických cvičení můžeme zobecnit užité požadavky, které bude třeba při velení raketovému vojsku a dělostřelectvu spojeneckého složení respektovat.

Tyto požadavky se týkají:

- jednotného jazyka pro vydávání povelů;
- vzájemné výměny styčných orgánů;
- organizačních opatření k zabezpečení přesného předávání povelů a hlášení;
- přípravy pomůcek pro součinnost, velení a vedení přehledů.

Tyto požadavky nejsou samoučelné, ani jednou provždy dány. Jejich uplatňování v praktické činnosti velitelů, náčelníků a štábů musíme přizpůsobovat konkrétním podmínkám společného plnění úkolů. Zkušenosti potvrzují, že při plnění těchto požadavků můžeme téměř vyloučit ty negativní jevy, které vedou

ke zpoždění nebo k nepřesnému plnění bojových úkolů u raketových vojsk a dělostřelectva spojeneckého složení.

Základním požadavkem zmíněného velení je dobrá znalost povelové techniky pro řízení raketových úderů a paleb dělostřelectva v **jednom společném jazyku**. Tímto jazykem pro armády států — členů Varšavské smlouvy je ruština. Je proto nutné, aby všichni náčelníci a příslušníci štábů raketového vojska a dělostřelectva operačních stupňů velení, náčelníci raketového vojska a dělostřelectva divizí, velitelé raketových a dělostřeleckých svazků a útvarů i vybraní důstojníci těchto štábů znali a dovedli prakticky používat základní povelů pro řízení raketových úderů či palby dělostřelectva v ruštině.

Přípravu důstojníků v tomto směru zejména na štábech taktických stupňů velení dosud ne vždy dostatečně doceňujeme. Většina důstojníků má sice dobré základní znalosti ruštiny, které získali při vysokoškolském či středoškolském studiu nebo ve zdokonalovacích kurzech, chybí jim ale soustavné prohlubování a procvičování odborné dělostřelecké povelové terminologie. Účelné je proto při nácvicích řízení palby, při štábních nácvicích, popř. i ve velitelské přípravě důstojníků raketového vojska a dělostřelectva pravidelně zařazovat krátké nácviky vydávání povelů pro palbu (raketové údery) v ruštině a nácviky překladů těchto povelů do češtiny (slovenštiny) i opačně. Bude třeba, abychom i na vysokých vojenských školách a ve vojenské akademii věnovali při výuce ruštiny u posluchačů dělostřeleckých odborností větší pozornost praktickému procvičování povelů pro přípravu a řízení dělostřelecké palby.

Důležitým dalším požadavkem na velení raketovému vojsku a dělostřelectvu spojeneckého složení je vzájemná **výměna styčných orgánů** mezi štáby. Styčné skupiny pro řízení palby je vhodné vysílat jak k nadřízenému štábu jiné národní armády, tak i z tohoto štábu ke štábu podřízenému.

Počet osob v těchto styčných skupinách pro řízení palby může být různý. Závisí především na době, po kterou se předpokládá její činnost. Jde-li jen o několik hodin, vystačí jen jeden důstojník vybavený potřebnými pomůckami a spojař (radista) se spojovacím prostředkem. Jde-li o delší dobu (několik desítek hodin), je nutné zabezpečit nepřetržitou funkci skupiny a ve skupině musí být nejméně dva důstojníci znalí problematiky řízení raketových úderů a paleb dělostřelectva a příslušný počet obsluhy spojovacích prostředků. Pak by skupina měla mít k použití i samostatný přepravní prostředek.

Styčná skupina pro řízení palby, kterou vysílá štáb raketového vojska a dělostřelectva frontu (armády) k podřízenému štábu spojeneckého svazu (svazku), zabezpečuje tyto hlavní úkoly:

- správné předávání úkolů k přípravě raketových úderů a paleb dělostřelectva;
- přesné časové sladění veškeré hlavní bojové činnosti podřízeného spojeneckého raketového vojska a dělostřelectva;
- rychlé předávání povelů (signálů) k vedení raketových úderů a paleb dělostřelectva i změn vyplývajících z řízení těchto úderů a paleb;
- včasné předávání potřebných informací (hlášení, požadavků) štábu, který ji vyslal.

K tomu je skupina vybavena kódovou tabulkou pro řízení raketových úderů, zakódovanou mapou, údaji pro spojení, hovorovou či signální tabulkou pro předávání zpráv, pomůckami (formuláři) ke sledování a pro záznam potřebných údajů.

Důstojníci začlenění do této skupiny musí znát problematiku řízení raketových úderů a palby dělostřelectva příslušného stupně velení. Proto by to měli být důstojníci ze štábu raketového vojska a dělostřelectva, pro který zabezpečují daný styk. Zkušenosti ze cvičení ukazují, že účelné i dostačující je zařazovat do styčné skupiny pro řízení palby příslušníky kontrolní skupiny raket štábu raketového vojska a dělostřelectva a využívat pro tuto činnost předem připravované důstojníky z podřízených štábů, ze štábů dělostřelecké divize nebo brigády.

U vševojskových divizí bude nejčastějším případem přibrání dělostřelectva (části dělostřelectva) spojeneckého svazku přiděleného k plnění časově omezených palebných úkolů. V tomto případě bude styčnou skupinu pro řízení palby vysílat štáb raketového vojska a dělostřelectva divize nebo dělostřelecké skupiny, do jejíž sestavy spojenecké dělostřelectvo přichází. Úkolem důstojníka této skupiny je převzít přidělené spojenecké dělostřelectvo, zavést je do palebných postavení, zabezpečit nezbytnou součinnost a po dobu plnění bojového úkolu spojeneckým dělostřelectvem zabezpečovat předání palebných úkolů a hlášení potřebných k řízení palby. Musí znát problematiku řízení palby, mít s sebou nezbytné údaje pro spojení, signální tabulku, zakódovanou mapu a znát povelovou techniku v ruštině.

Styčnou skupinu pro řízení palby vysíláme i k nadřízenému štábu raketového vojska a dělostřelectva. Zvláště významnou úlohu má styčná skupina od štábu raketového vojska a dělostřelectva spojeneckého svazu či svazku, kterou vysílá ke štábu frontu nebo armády. Důstojník této skupiny bude zpravidla současně vykonávat i funkci směrového důstojníka za raketovým vojskem a dělostřelectvem spojeneckého svazu (svazku). Bude přitom plnit tyto hlavní úkoly:

- zprostředkovávat předání nebo osobně předávat povely a signály při řízení raketových úderů či hromadných paleb dělostřelectva;
- přijímat a zaznamenávat hlášení od podřízených spojeneckého svazu (svazku);
- zaznamenávat do mapy a přehledových pomůcek údaje o situaci raketového vojska a dělostřelectva spojeneckého svazu (svazku);
- informovat náčelníka raketového vojska a dělostřelectva frontu (armády) o stavu plnění nařízených úkolů, o situaci a možnostech raketového vojska a dělostřelectva spojeneckého svazu (svazku) a o jeho zabezpečení raketami a municí.

Je třeba, aby štáby s možností velet raketovému vojsku a dělostřelectvu spojeneckého složení počítaly a měly připraveny pro styčné skupiny metodiky jejich činností. V metodice je účelné uvést i **organizační opatření**, které budou realizovat k přesnému a rychlému předávání povelů a hlášení.

Velmi důležitým základním organizačním opatřením je vhodné učlenění přibráného spojeneckého dělostřelectva. Jedině uskupení v národnostně jednotných celcích vytváří podmínky pro spolehlivou organizaci velení a řízení palby a usnadňuje zabezpečení materiálem i municí. Samostatná dělostřelecká skupina z dělostřelectva jedné národní armády se vytváří zpravidla na stupni armáda. Spojenecké dělostřelectvo, které bude k plnění úkolů přibírat vševojsková divize, je účelné začleňovat jako celek do divizní dělostřelecké skupiny. Zařazení dělostřelectva jiné národní armády do plukovních dělostřeleckých skupin by mělo být jen zcela výjimečné. Při rozdělování posilového dělostřelectva je proto výhodné posilovat vševojskové útvary (svazky) přednostně

vlastním dělostřelectvem a spojenecké dělostřelectvo ponechat v divizní (armádní) dělostřelecké skupině, nebo z něho vytvořit samostatnou podskupinu. Obdobně je účelné řešit i rozdělení posilových protitankových prostředků jiné národní armády.

Ve zmíněných opatřeních nemůžeme opomenout zabezpečení nezkomoleného přebírání pověřenostních zpráv. Osvědčilo se zdvojovat odposlech těchto zpráv jejich předáváním pomocí styčného (směrového) důstojníka.

Připojení a zamíření dělostřeleckých zbraní palebných baterií příbraného spojeneckého dělostřelectva kontroluje zpravidla štáb raketového vojska a dělostřelectva kontroluje zpravidla štáb raketového vojska a dělostřelectva armády, a to orgány měřičského dělostřeleckého oddílu armády.

Při předávání povelů pro raketové úderý a palbu dělostřelectva spojeneckého složení se používá spojovacích prostředků s utajenými i otevřenými spojovacími kanály. Jdou-li povelové prostřednictvím obsluh spojovacích prostředků, není vhodné ponechat překlad povelů z ruštiny do češtiny (a opačně) na vojíních a poddůstojnících, kteří tyto spojovací prostředky obsluhují. Jazykovou transformaci povelů pro raketové úderý a palbu dělostřelectva musí zabezpečit důstojník předem připravený po jazykové a odborné stránce. Tímto opatřením nejen vyloučíme značný zdroj chyb a nepřesností v předávání povelů, ale urychlíme i jejich doručení vykonavatelům.

Příprava pomůcek k součinnosti a k velení raketovému vojsku a dělostřelectvu spojeneckého složení, zejména k řízení jeho raketových úderů a palby, nevěnujeme na štábech dosud dostatečnou pozornost. Běžně zavedené pomůcky nedostačují pro tuto potřebu. Je nutné mít předem připravenou zvláštní dokumentaci k velení raketovému vojsku a dělostřelectvu jiné národní armády. Dokumentaci je žádoucí vyhotovit v ruštině a to alespoň v tomto rozsahu:

- ve štábech raketového vojska a dělostřelectva frontu a armády: kódovou tabulku pro řízení raketových úderů, předtištěnou (formalizovanou) dokumentaci pro vydání předběžných a bojových nařízeních, formuláře pro výpis z tabulky paleb, výpis z údajů pro spojení, výpis ze signální (případně hovorové) tabulky;

- ve štábech raketového vojska a dělostřelectva divize: předtištěnou (formalizovanou) dokumentaci pro vydání bojových nařízeních, formuláře pro výpis z tabulky paleb, výpis z údajů pro spojení a výpis ze signální tabulky.

Mimo těchto dokumentů je třeba mít zpracované metodiky činností styčných skupin, formuláře k sestavení přehledů o počtech hlavní bojové techniky raketového vojska a dělostřelectva spojeneckého svazu (svazku, útvaru), popř. i další pomůcky o takticko-technických možnostech zbraní, které nejsou zavedeny ve vlastní armádě apod.

Dosavadní zkušenosti ze spojeneckých cvičení ukazují, že efektivnost velení, jeho pružnost a nepřetržitost při řízení raketového vojska a dělostřelectva není podstatně ztížena nutností velet raketovým a dělostřeleckým svazkům a útvarům jiné národní armády, je-li příslušný štáb raketového vojska a dělostřelectva na tuto činnost připraven.

Na závěr chci uvést, že v článku jsem neřešil otázky, které se k činnosti štábů bezprostředně nevztahují, jako je problematika zásobování raketami a municí, zvláštnosti hydrometeorologického zabezpečení apod. Hlavní pozornost jsem záměrně věnoval přípravě a řízení raketových úderů a paleb dělostřelectva, tedy nejdůležitějším úkolům bojové činnosti raketového vojska a dělostřelectva.